

DIARIU BELETRISTICU SI ENCICLOPEDICU — LITERARIU.

Unu Don Juan.

— Novela. —

(Urmare.)

Repedienu resuflă, că-si-cându o mare greutate i s'ar' fi redicatu de pe peptu; Mustacescu zimbî. Alecu scóse din dulapu o butelia cu cognacu si trei paharele, pe care le puse pe mésa.

— „Ei, si?...“ intrebă mai departe diplomatulu de Mustacescu.

— „Si... ai se vedi!“ reincepù Alecu, pe cându destupá buteli'a si umpleá paharele. „Parechi'a dupa unu minutu, privi in drépt'a, in stâng'a... nici unu locsioru, afara de més'a mea. Ei se uitara unulu la altulu cu óre-care superare, apoi dederá din umeri, surisera si se apropiara de més'a mea. — Vous permettez, Monsieur? ¹⁾ díse barbatulu scotiéndu palari'a.

— Comment donc, Monsieur! ²⁾ respunsei scolându-me si salutându la rëndulu meu.“

— „Alu dracului mai esci tu, Alecutia,“ 'lu intrerupsè Mustacescu gustându din cognacu.

„Hum! bunu cognacu, numai la tine gasesce cinev'a ast'feliu de lucruri bune. Se vede, că esci soiu boierescu.“

— „Ti place? Asiá-i, cà-i bunu? Iá se mai tragemu o dușca!“ Alecu umplù paharele din nou.

— „Si i-ai făcutu curte in regula?“... intrebà Mustacescu.

— „Mai incape vorba?... Dar'... scfi... curte dupa sistemu... sistemulu meu... pe tacute

...reusita garantata. Ei, se vede, se căm rusináu de mine, mititei, vorbiáu o limba indracita, nu scfu nemtiesce, englezesce ori unguresce se fi fostu, dar' n'am intielesu... bóca. Me uitám cu cód'a ochiului la ea, me feriám se me uitu de-adreptulu, cá nu cumv'a se-lu facu zaliaru ¹⁾ pe zaplauulu de barbatu-seu.“

— „Esci delicatu tu si discretu, cá... mormântulu, mie mi-o spui?“ 'lu intrerupsè Mustacescu.

— „Asiá-i, dór' me cunosci tu, Nicule.... Cum ve spusei, me uitám la ea cu cód'a ochiului. Se-o fi vediuta, mē, cum me priviá cu dragoste si zimbíá mereu, me treceáu fiori, 'mi furnică prin vine. Eu me faceám, că me jocu cu degetulu pe mésa si totu scriám: te iubescu si te adoru, pentru tine voiu se moru, scfi cântecù ál'a frumosu. Ea urmariá cu ochii degetele mele si rideá si mai tare...“

— „Enfin?“ intrebà Repedienu, care incepeá se casce.

— „In sfêrsitu, mē, se vedeti istorie nostima. Wiest incepuse se cânte serenad'a lui Schubert. Aoleo, maica! 'Mi veniá se innebunesca. Zapacitu afara din cale, inaintái petiorulu pe sub mésa in directiunea unde sciam petiórele ei. Genunchiulu meu atinse pe alu ei; ea nu se mișcă din locu. Apesái mai tare, ace'asi nemișcare. Incepeá se-mi

¹⁾ 'Mi dáí voe, Domnule?

²⁾ Cum nu, Domnuule!?

¹⁾ gelosu.

curga nadusielile pe frunte . . . , se deschisese raiulu . . .“

— „Ce spui strengariule?“ observă Mustacescu, de asta-data nitielu căm uimitu.

— „Stai se vedi . . . Dar' iá se mai bemu! S-t'a Troitia se ne fia de priintia . . . Tres faciunt, cum mai e, mè?... a! collegibus.“

— „Collegium, collegium!“ indreptă Repediénu.

— „Bine dñci, Iancule, am căm uitatu latinése'a arda-o foculu.“ Alecu umplù paharele, pe cându cei doi prietini incepeáu a gasi óre-care interesu in istorisirea lui.

— „Ei, si?...“ intrebà Mustacescu.

— „Si éca posn'a! Eu totu apesám, mè, genunchiulu meu de-alu ei. Ast'feliu trecù vre-unu ceasu. Se căm recorise. Vèdiui pe frumós'a mea infiorându-se, nu sciu de friguri de dragoste. Mai schimbara o vorba de-ai'a straina, apoi se scolara, salutara si plecara.“

— „Dar' cu petiorulu cum remâne?“ dîse Mustacescu.

— „Stai se vedi, Nicule! Petiorulu, lucru dracului, nu se mișcase. Me uitu sub mésa . . . erá petiorulu mesei.“

— „Ha! ha! ha!“ amêndoi prietini isbucnira intr'unu rîsu nebunu. Alecu rîdeá cu ei, de se tiéneáu toti trei de cóste. Mustacescu profitându de situatiune, mai turnà unu paharelu de cognacu si-lu desiértà dintr'o dușca.

— „Ho! ho! stài frate, prea o iái repede,“ strigà Alecu devenindu de-o data seriosu.

— „Vorb'a cântecului, Alecutia . . . Quatuor evangel . . . listi, liste, dracu mai scie cum,“ respunse Mustacescu rîdiénu mai tare.

— „Cu listele t'ale o se-mi golesci buteli'a!“

— „Lasa, frate, ce te superi? Déca asiu avé eu succese cá tine prelánga femei, siampanie asiu platí in tóta díu'a . . . Spune mai bine ce-ai mai facutu dupa ace'a?“

— „Succese! succese! . . . Nu e tréba mare, cându scíi cum se te porti. Eu, vedi tu, m'am obicínuitu cu de-alu de astea; veni, vidi, vici e devis'a mea.“

— „Ce-ti spunu eu, Alecutia?“ cãutà se-lu impace Mustacescu. „Nici nu se gasesce alu doilea Don Juan cá tine in tóta tíer'a. Suntu siguru, cá a-séra victori'a t'a a fostu complecta. Suntu mândru, vedi tu,“ adaogà elu cu ifosu căm teatralu lovindu-si pieptulu cu drépt'a, „suntu mândru, cându vedu, cá unu Românú si frate de cruce cuceresce inimile strainiloru, cá-ci desigurú frumós'a t'a erá straina.“

— „Adica, se vedi, Nicule, e straina dupa nume, dar' scie românesce apilpísitu.¹⁾“

— „Ce spui, drace? Va se dica . . . ai mersu căm departe cu cunosciint'a.“

— „A! nu! inca nu! Dar', cându au esítu ei dela Otetelesiénu, eu chiemái pe Tialu,²⁾ platíi

berea si dându-i diece bani bacsisiu: Iá asculta, negustoriule, î-i dîsei, nu cumv'a cunosci pe boierii, carii eráu adineaori la mésa cu mine? — „Cum nu, Domnule? Suntu mușterii nostri, vínu mai in tóta sér'a aci.“ — Nu scii ce suntu si unde siedu? — „Domnulu e némtiu, 'lu chiama Sporn, e comisionaru; dómn'a e totu nemtióica, dar' nascuta in Bucuresci.“ — Cum o chiama pe cocón'a, nu scii? — „Am audítu cà-i dîceá Rosalinda.“ — Rosa . . . cum? — „Rosalinda!“ — Alu dracului nume, in sfêrsítu! . . . si unde siedu? — „In strad'a Teiloru, nu tiénu minte numerulu.“

Atât'a-mi trebuíá, luái pardesiulu pe mâna si pe ici ti-e drumulu. Me întórsei eu, me sucíi in drépt'a, in stâng'a, nicairi o urma de Rosalind'a mea. Apucái si pe Strad'a Teiloru. Sciti câtu e de lunga . . . am cutrieratu-o, se nu mintiu, de vre-o trei ori . . . Nimicu! In sfêrsítu me întorsei obositu a-casa, me culcái si visái totu Rosalinde . . . Adi deminétia, cum m'am scolatu, me pusei se-i scriu o scrisóre ferbinte, mè, da ferbinte cá dragostea mea . . . Me gândescu cum se i-o dáu.“

— „Ce focu tí-i mai fi versatu in ea, Alecutia!“ nu se potù oprí de-a observá sfretulu de Mustacescu.

— „Ba bine cà nu! Dar' . . . de ce nu v'asi ceti-o? Vè veti dá si voi parerea.“

— „Citesce, Alecutia, citesce, abiá mai invetiamu si noi cev'a.“

— „Ascultati dar'!“

— „Angelu radiosu!“

— „Angelu radiosu?“ intrebà miratu Repediénu, care se căm ocupá si cu literatur'a, „mi se pare, cá am mai audítu undev'a acestu inceputu de scrisóre.“

— „Negresítu, cà l'ai audítu, in Nóptea furtunosá a d.-lui Caragiali, la teatru. Intielegi tu, cá déca dlu Caragiali a pusu aceste cuvinte pe scena, ele trebue se fia la ruda; scie dór' ce face, déca scrie pentru teatru. Ai vediutu cum aplaudá publiculu, cându le-a audítu?“

— „Ah! ouí! je me rappelle,“ strigà Repediénu rîdiénu. „Ma foi, c'est très drôle!¹⁾ ha! ha! ha!“

— „Ce ti-a venit, mè? Ce rîdi asiá?“

— „Nimicu, nimicu! Mi-am adusu a-minte de unu caraghioslicu Citesce, dieu, citesce, trebue se fia frumosu, deliciosu, ma parole!“

Alecu reincepù:

— „Angelu radiosu!“

— „Sublimu, Alecutia!“ mai observà Mustacescu.

— „Stài se vedi, Nicule!“

— „Angelu radiosu!“

„Cându te vediui a-séra pentru prim'a-óra pe încântátorea terasa Otetelesiénu, cându la acordurile armonioése ale armoniosului Wiest m'am potutu delectá de melodi'a vócei t'ale, cându la

¹⁾ In gradulu superlativu.

²⁾ Zahlkellner, prescurtare bucurescéna.

¹⁾ Ah! da! 'mi aducu a-minte. Pe legea mea, e fórté caraghiosu!

reflecşul focos al gazului aeriform am potut admirá si mai focosul reflecşu alu ochiloru tei domnedieesci, cându la umbr'a dulce a modernei t'ale palarii de paie cu penele fâlfainde in dulcile adieri ale zefirului parfumat alu serei . . ."

— „Mai resufla, Alecutia, mai resufla nitielu! E căm lunga period'a," observá Mustacescu.

— „Stai se vedi, Nicule! Am s'o cetescu dintr'unu sufletu."

„. . . fumatu alu serei am comparatu zimbetulu de pe buzele t'ale coraline cu pedal'a unei floricele . . ."

— „Ce? pedal'a unei flori?" intrebá Repedienu rîdiendu.

— „Negresîtu! Ai uitatu botanic'a, Jancule?" respunse Alecu convinsu.

— „E petal'a, Alecutia! Pedal'a e alta mână-care de pesce, iubitul!" corese Mustacescu.

— „Fia si petala déca vreti!"

„. . . cu petal'a unei floricele, care se deschide cu dulcétia la umbr'a unui betránu stejaru in frumós'a luna lui Maiu, cându dfeu, angelu radiosu, oh! frumósá Rosalindo, cá-ci te iubescu atât'a, încátu ti-am invetiatu si numele pe de rostu; asiá-dar' si prin urmare te imploru cu genunchii plecati, cá inaintea unei divinitati ceresci, se ai mila de umilulu teu adoratoru, care se consuma in flacarile lui Amoru celu cu ochii legati . . ."

— „Ce? 'Lu doru ochii?" intrerupse Repedienu, care 'si pusese batist'a la gura, cá se nu isbucnescá in rîsu.

— „Asiá am mai cetitu eu prin romanuri, cá Amoru e cu ochii legati. Dar' se vedeti sfêrsitul ce delicatu e!"

„. . . gati, si stinge-mi, o Rosalindo, acésta vapae cu recoritórea limonada a dragostei t'ale, cá-ci dulce si recoritóre cá limonad'a nationala este si dragostea t'a divina; asiá-dar' si prin urmare subsemnezu cu distinsa stima

alu d.-vóstra

prea plecatu si supusu servu

Alecu Mofturescu,

vis-à-visulu matale, de-a séra dela Otetelesienu.

P. S. Asceptu respunsu posta-restanta." —

— „Bravo! Alecutia! E nostima de totu scrisórea. O se se aprinda limonad'a, ast'a . . . dragostea in Rosalind'a t'a. Dar' mai frumosu complimentu î-i faceái, déca asemenái dragostea cu berea, cá-ci, scii, Nemtiloru ástor'a le place mai multu berea decâtu limonad'a."

— „Cá bine dfei tu, Nicule. Hai s'o schimbu!"

— „Las', Alecutia, n'o mai schimbá acum. Buna-i si limonad'a. I-i vei pune berea la a dóu'a scrisóre, cá-ci, scii, berea totu are mai multa putere, se potriveşte mai bine cu o dragoste mai invecchita, mai incercata."

— „Asiá vedi, Nicule, mai invatia-me si tu. Acum s'o punu in plicu si se cautu ocaşune, cá se i-o dáu, dar' cum naib'a s'o nimerescu?"

— „Scii ce, Alecutia? dá-mi-o mie, am se gasescu eu, se i-o trimitu priu Tialu dela Otetelesienu; spuneaí, cá o cunoşce; chiar' am de gându se me mai dueu adi pe-acolo . . . n'am fostu de multu."

— „Ei, bravo, Nicule! Vedi ast'a-mi place. Hai se-i mai tragemu o duşca de buna reuşita."

— „In sanetatea Rosalindei t'ale, Alecutia!" dîsè Mustacescu golindu paharulu . . . „Dar', scii un'a prietine? Chelnerului va trebui se-i dáu celu puşinu unu leu pentru serviciu."

— „Asiá-i, frate," observá Alecu scarpinându-se dupa urechi, „uitásemi. Ei, draci'a dracului, si n'am meruntu. N'am decâtu o piesa de cincilei; n'ai tu se schimbi?"

— „N'am nici eu, Alecutia, decâtu unu biletu de dóue-dieci. Dar' dá-mi rubl'a, oiú schimbá-o si mâne ti-oiú dá restulu."

Alecu, de chiu de vai, dede pies'a. Cei doi amici, care se căm ametísiera nitielu, se uitara unulu la altulu cu cód'a ochiului. Se intielesera si zimbira. Apoi luara scrisórea si plecara sarutându pe Alecu.

Ajunsi pe strada se pornira pe unu rîsu nebunu.

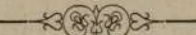
— „Hai la chefu, Jancule! Avemu bani acumu."

— „Da, nebunu mai e bietulu Alecu," dîsè Repedienu.

— „O! e bunu de legatu! Ar' meritá o corectiune."

(Va urmá.)

Josif Popescu.

Nu gândesci?

Pe intinsulu ceriu a serei
Stelele sclicescu doiosu —
Un'a scapata prin sfere
Cade si se stinge josu.

Pe-a vietiei lunga cale
Mii de ómeni întêlnesci —
Unulu cade altulu sare . . .
Tu treci veselu si zimbesci.

Ce-ti mai pasa de o stéua
De unu sufletu amaritu,
Dintre miliarde póte
Un'a . . . unulu fi peritu!

Nu gândesci de ce o stéua
Ori unu sufletu s'a sdrobotu?

Vai! din iadulu suferintiei,
Pentru clipa c'a traitu!"

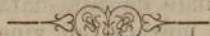
Emilia Lungu-Puhallo.

Numai o flóre . . .

Numai o flóre tu mi-ai datu, é'r' eu ti-am datu anim'a mea
De flóre tfe iti pare reu . . . Dar' eu copila de-asiu poté
Ti-asiu dá vietí'a pentru ea!

G. SIMU.

Judetiulu.

— Romanu istoricu. —

(Urmare.)

X.

Inchisórea.

Dupa-ce se trezise Alexandru din caderea preste treptele beciului se gasi in o gaura igrasiósa si intunecósa, cam de vre-o optu metri patrati de mare.

Dintru intaiiu ochii sei nu erau in stare a recunosce nimicu. — Incetulu cu incetulu, dupa-ce se deprinse mai bine cu intunecimea, vediu ca zarea cea slaba ce patrundeá in prinsórea s'a, venia prin o resufatóre, care se afla susu la nivelulu curtii si pareá inchisa, ca-ci isvorulu luminei se vedeá numai ca o mica stea, semnu ca lumina-si gasia calea numai prin vre-o gaura angusta taiata in resufatóre. Vediu apoi doi jipi de paie. Pe unulu din acesti jipi jacea Petru si gemeá.

„Urta patianie Petre,“ disé Alexandru cátra argatulu seu.

„Urta dieu!“ afirmá Petru incercandu-se a se scolá, dar' nu potú. Pentru a se scusa dinaintea stapánului seu disé: „iertha Mari'a t'a, dar' me dóre osulu spinarei asiá de tare incátu nu suntu in stare a me scolá.“

„Nu tí-lu voru fi frántu dóra misiei de argati?“

„Nu credu, dar' m'am lovitú tare, sému in se cá-mi va trece.“

„Ce gându va fi pusu cu noi afurisit'a de staritia?“

„Mai sciu si eu, Mari'a-t'a?“

„Ne voru fi vëndutu afurisitii de sateni!“

„Nu credu, eu dícu cá ne-a inchisu fiindu-cá ne-a gasitu in chilia la Domniti'a?“

„Asiá mare crima se fi fostu ast'a?“

„Déca n'a fostu crima, a fostu primejdie!“

„Ce feliu de primejdie!“

„Cá vonu spune in lume ce'a ce am vediutu in schitu!“

„Bine díci, Sierbanu Voda i va fi legatu pe sufletu se nu care cumv'a se afle cinev'a, cá fiia-s'a este inchisa in schitu.“

„Asiá dícu si eu. Dar' déca me gândescu mai bine, 'mi vine o téma.“

„Ce téma?“

„De care ai vorbitu si Mari'a-t'a!“

„Cá ne voru fi vëndutu satenii!“

„Ori vëndutu, ori nu, dar' mi-e téma cá stariti'a se nu fi sémftu cine suitemu!“

„Ar' fi reu de noi!“

„Reu dieu!“

Se facú o mica tacere.

„Déca me gândescu,“ reincepú Alexandru, „cá acésta afurisita de staritia, a fostu in stare a ne arunca in prinsóre si cá ne tiéne inchisi intr'o gaura scárbósa, unde de alta-data va fi tiénutu putinile cu varza murata, 'mi vine se turbezu.“

„Eu me gândescu la unu lucru si mai grozavu!“

„Mai grozavu decum ne aflamu noi acum nici cá se póte!“

„Dar' déca voru uitá se ne aduca de beutu si de mâncare.“

Acésta idea frapá si pe Alexandru, care nu fú in stare vre-o câteva minute se deá nici unu respunsu.

„Vomu strigá,“ disé elu apoi, „déca vomu vedeá cá au de gându se ne lase se morimu de fóme.“

„Ce ne voru folosi strigatele nóstre?“ intrebá Petru, care isbutise in fine a se scolá in petióre.“

„Bine cá te vedu éra si sdravenu,“ observá Alexandru in locu se respundia la intrebarea lui Petru. „Se lasamu vorbele desierte si se ne chibzuimu mai bine, ce se facemu, cá se scapamu de-aici.“

„Eu unulu suntu asiá de sdrobotu, incátu nu-su in stare a me pune pe chibzueli. Dupa mine ar' fi mai bine, déca amu incercá se ne odichnimu. Póte va dá D.-dieu de-omu poté dormi puçintelu, se mai prindemu la poteri.“

„Fia dara cum díci tu. Culca-te Petre, voiú incercá si eu a dormi.“

Petru se lungi pe așternutul seu de paie, Alexandru 'lu imitá — dar' nu-lu potú imitá si la somnulu in care argatulu seu cadú preste puçinu.

Mí si mí de gânduri cu totulu diferite de acelea, pe care le avuse in nóptea trecuta cólea pe plaiulu verde, í-i preocupáu mintea si nu-lu lasáu se dórma.

Incetulu cu incetulu inchisórea loru se intunecase cu totulu, semnu, cá nóptea-si intinsese domni'a ei asup'ra paméntului, cá ómenii mai fericiti decátu Alexandru, se recreá in braçiele somnului de ostenelele si necasurile dilei, otielindu-si trupulu si agerindu-si mintea pentru lupte noue.

Petru dormia dusu, fericite de elu.

Alexandru 'lu invidia de liniscea sufletésca, de care aveá parte si totu-odata sperá, cá in momentulu cându se va trezi argatulu seu din somnu va inventá vre-unu planu de scapare.

Acésta sperantia i domoli si lui valurile de desperarea, care din cându in cându navalisera cu atât'a tarie asup'ra spiritului seu, incátu fusese in pericolu de a fi inecatú de ele.

Atípi si elu puçinu.

Déca pâna acum croise la planuri, care de care mai stranie si mai aventuróse, acum in starea s'a, care nu erá somnu ci mai multu unu visu fâra síru, vediu totu feliu de minuni si grozavenii.

Adese-ori se trezi, pentru a recadé, apoi éra si in o somnolentia mai multu obosítóre decátu recreatóre si cându in fine reaparú éra si zarea cea slaba care i vesteá faptulu nóuei díle, se scolá de pe jipu si vediu pe Petru cu mânilé impreunate rogându-se la D.-dieu.

Diu'a onomastica — la multi ani!

Alexandru urmă esemplulu ce-i dadeá argatulu seu si dupa-ce adresase o rogatiune ferbinte cátra ceriu, par'cá se sémfi cu multu mai usioratu.

„Cum ai dormitu Petre?“ întrebá elu apoi pe soçulu seu de nefericire.

„Bine Mari'a-t'a, pare cá sum altulu decum erám inaintea somnului. Dar' mi-e fόμε si sete!“

„Si mie mi-e cá m sete. Nu ti-a venit nici una gându, cum amu poté scapá de-a'ci.“

„Nici nu mi-am batutu inca capulu cu acésta întrebare, findu flamându numai pânea mi-e in gându.“

„Nu te-am sciutu asié de lacomu!“

„Dar' de lacomu! Cându cinev'a e aprópe se móra de fόμε si se gândesce la pânea, atunci nu se póte numí lacomu!“

„Ai dreptate Petre, dar' én' mai uita de mâncare, ori mai bine dîsu, gândesce-te cum amu poté scapá din acésta gaura afurisita, cá se damu de pânea.“

Petru oftá din adênculu inimei, apoi se uitá odata impregiuru.

„Nimicu,“ dîsê elu esprimându ast'feliu resultatulu cercetarei s'ale.

„Totu asiá mi-am dîsu si eu,“ adause Alexandru, „am speratu inse, cá vei descoperi póte tu cev'a ce se ne scape.“

„Fost'ai cólea susu?“ întrebá Petru apaticu.

„Unde?“

„La ferestruia ce'a prin care licuresce lumin'a.“

„Cum se me fi suitu. Paretii suntu netedi.“

„Én' suiete acum, si vedi cum e pe-acolo.“

„Suiete tu déca poti,“ respunse Alexandru cá m superatu.

„Asiu poté, dar' e mai bine se te sui Mari'a-t'a decâtu mine, cá-ci e mai bine se stai pe mine, decâtu eu pe Mari'a-t'a.“

„Ai dreptate, vedi cá te pricepi mai bine la tirtipuri,“ esclamá Alexandru. „Vina aici sub resuflátore si tiéne-te bine.“

„Aici suntu Mari'a-t'a, susu odata.“

Alexandru se aventá pe umerii lui Petru si stându acolo in petióre ajungeá tocmai pâna la feréstra.

„Ce vedi Mari'a-t'a?“ întrebá Petru.

„O ferestruia ferita cu drugí gróse de feru si inchisa cu loduri de lemn.“

„Én' dá o gura se resune schitululu si cere se ne trimitia celu puçinu apa si de mâncare.“

Alexandru se chibzui puçinu, apoi 'si dîsê:

„Nu poté fi reu nici pentru Rucsandr'a nici pentru noi, déca voiu incepe se strigu.“

Si se porní a racni din rasputeri.

Nu trecu multu si éta cá cinev'a batú in lodu.

„Géb'a strigi,“ dîsê o vóce femeieésca.

„Cine-i acolo?“ întrebá Alexandru.

„Eu-su, stariti'a schitululu si-ti spunu cá inzadaru 'ti suntu racniturele!“

„Dá-ne drumulu!“

„Am trimisu la Sierbanu-Voda vestea, cá te-am prinsu.“

„Ce are Sierbanu-Voda de-a face cu nisce biete femei!“

„Ba dieu, ai creditu cá n'am sciutu indata cine sunteti!“

„Déca ne-ai cunoscutu iá sém'a, cá-ci nu e in tóta vremea séra, se mai face si deminétia. Adi e unulu Voda, mâne-i altulu.“

„Sciu unde voiesci se bati cu vorb'a, dar' nu me sparti, datori'a-mi facu, nimicu mai multu.“

„Ce faci Mari'a-t'a, mai stai multu? Incepu se ostenescu! Nu uitá se ceri si apa si mâncare!“

„Maica staritia, soçulu meu 'mi aduce a-minte cá de eri deminétia n'am beutu si n'am mâncatu nimicu!“

„Indata ve voiu trimite ce ve trebuesce,“ dîsê stariti'a si plecá de-acolo, ér' Alexandru se coborí de pe umerii lui Petru.

„Ei bine Mari'a-t'a!“ făcú Petru privindu miratu in façi'a lui Alexandru, care esprimá o cumplita desperare.

„Dar' n'ai audítu?“ esclamá acest'a.

„Am audítu, dar' n'am pré intielesu. Voiesce se ne lase cá se morimu de fόμε?“

„Ba nu, tocmai dmpotriva, stariti'a, cá-ci cu ea am vorbitu la feréstra, a dîsu cá ne va trimite indata ce'a ce ne trebuesce.“

„Déca-i asiá, se-ti spunu dreptu, cá tare me miru de façi'a d.-t'ale?“

„Si de ce?“

„Fiindu-cá in locu de bucurie, vedu cea mai cumplita desnadeşduire pe dîns'a.“

„Cum se nu desnadeşduescu, cându stariti'a scéte cine suntemu!“

„Si-apoi?“

„Si cându a trimisu vorba lui Sierbanu-Voda cá ne-a prinsu.“

„Ce poté se ne faca si Voda, tocmai acum, cându are destule pe capulu seu.“

„Este tatalu Rucsandrei duşmanulu tatalui meu si totu-odata duşmanulu meu.“

„Nu-i nimicu, crede-me cá nu se va îndurá se ne omóre, a'deca se te omóre pe Mari'a-t'a.“

„Nici nu vorbescu de mórte!“

„Déca suntemu siguri de viétia, n'avemu se ne tememu de nimicu. Nu vomu remáne inchisi câtu e lumea, ne va vení si nóue vre-odata apa la móra!“

„Dara cându?“

„Déca nu adi, mâne, déca nu mâne de alta-data.“

In acestu momentu se făcú in chilia o lumina aprópe orbitóre pentru ochii deprinsi cu intunecime a celor doi prinsi.

Se deschisese lodulu ferestruiei si inviorátorea lumina gasindu locu mai multu, se reversá cu reflexu d'auriu preste acestu tristu spaçiu.

Cei doi prinsi se uimira.

„Ce se fia óre?“ esclamá Alexandru.

Unu sgomotu linu i atrase privirea spre ferestruie.

Legata de o sfóra o târna se cobóriá josu.

„Éta mâncarea!“ strigá Petru plinu de bucurie.

„Vedi, e si beutura,“ adause Alexandru. Petru deslegase intru ace'a cosiulu si-lu pusese josu.

„Este in cosiu si unu ulcioru de cositoriu cu apa.“

Alexandru luà ulciorulu si beù, apoi 'lu dete lui Petru, care beù si elu.

Dupa acést'a se apucara se mânânce.

Érá o pâne taiata in dóue. Cându o desfăcura, éta in midilocu o scrisóre.

Alexandru o zari tocmai cându lodulu dela ferestra se închise din nou.

Luà iute scrisórea, dar' naprasnic'a intuncime ce se facuse, 'lu oprí dela cetitu.

„Trebue cà e dela Domniti'a Rucsandr'a,“ dîsè elu.

„Ce lucru?“ Intrebà Petru.

„Scrisórea ce o luái din midiloculu pânei!“

„Nici n'am zaritu-o!“

Se făcù o pauza.

„Ai mânacatu?“ reluà Alexandru dupa câtu-v'a tîmpu.

„Da!“ afirmà Petru.

„Si te-ai saturatu?“

„Ba inca nu!“

— „Bine, mânca si te satura,“ dîsè Alexandru.

Nu mai adause nimicu. Éراسi se făcù tacere. Nu se audiá decâtu mestecatulu lui Petru, care inghitiá mâncarea cu nesatiu.

„Acum suntu satulu!“ dîsè argatulu dupa câtuv'a tîmpu.

„Asiédia-te éراسi colea dedesuptulu ferestrei.“

Petru sarí iute in petióre si se puse la loculu cerutu.

Alexandru se urcà pe umerii lui si la zărea de lumina ce licuriá prin gaur'a lodului desfăcù biletulu gasitu in pâne si cetí:

„Iubite! Suntu hotarîta se dosescu. Nu „mi-ar' fi cu greu se scapu, ori-cându asiu voi, inse fàra tine, ce m'asiu face singura prin lume. Incérca-te se deschidi usile in chisórei t'ale. Nimeni nu te va turburá la incercarea t'a, cà-ci, dupa-cum 'mi spune Dochi'a, care si-a câscigatu increderea stăritiei, acést'a este hotarîta a nu lasá pe nimeni se între la tine. Cu rabdare si cu stăruintia omulu ajunge departe, deci si tu vei isbutí. Sapa unu gangu prin pamêntu, déca nu vei poté sfarîmá usi'a si cându vei fi resbitu, vina la mine, dar' se víi pe tîmpu de nópte. Ti-am pregatitu nisce haine de calugaritia, totu asemenea si argatului teu. Vomu poté dosí, cà-ci scfu unde suntu cheile portii si nu va fi lucru mare se le iáu cându ne voru trebuí. Vina iubite, se scapamu impreuna.“

„La munca!“ cu aceste cuvinte Alexandru sarise de pe umerii lui Petru si se puse dreptu dinaintea lui.

„La munca?“ intrebà argatulu, „ce feliu de munca?“

„Trebue se sfarîmamu usi'a séu se gaurimu zidulu.“

„Asiá stà scrisu in cartea, ce ai gasitu in pâne.“

„Da, asiá!“

„Se vede tréb'a, cà n'avemu se luàm in séma decâtu usile acestui beciu. Dar' zidurile cele inalte din curte?“

„Nu te ingrigí tu de acele ziduri. Se incercamu a surpá pe cele de-aici.“

Se apucara se examineze usi'a mai de-aprópe. Érá tiépêna de stejaru grosu si aveá brósc'a pe din afara.

Nici unu midilocu de a-i stricá incuietórea si nici o posibilitate de a-o redicá din tîtînile ei.

„Nu ne remâne alt'a decâtu se gaurimu zidulu.“

„Pâna-cându vomu isbutí se facemu o gaura atátu de larga, cá se potemu incapeá prin ea? Si-apoi, óre déca ne-am apropiá de marginea cea lalta a zidului, nu ne-ar' sémfí afurisitele de maici. Si inca intrebarea cea mai de frunte, cu ce se gaurimu, n'avemu nici o unélta.“

„Cu unghiile nóstre!“

„Unghiile nóstre se voru tocí si noi totusi nu vomu ajunge la nici unu scopu.“

Se puse amêndoi pe gânduri.

„Eu unulu dîcu,“ reincepù Petru, „cà mai nainte de tóte ar' trebuí se acceptamu pâna se va coborí cinev'a la noi. Vediêndu si facîndu...“

„Dar' nu va vení nimeni, asiá-mi scrie Domniti'a Rucsandra.“

„Nu va vení?“ repetà Petru, „atunci, ... dar' atunci se incercamu mai ântâiu cu usi'a. Cà-ci parerea mea este, cà pe o desfundatura gat'a făcuta, desí închisa, esi mai lesne decâtu prin grosimea unui zidu.“

„Dar' tu nu vedi câtu e de tare inchisa desfundatur'a?“ replicà Alexandru. N'am fi nici odata in stare, cà s'o sfarîmamu.“

„Nici vorba de sfarîmatu,“ observà Petru. „Dar' se ne incercamu a sapá zidulu impregiuru, si dupa-ce vomu fi slabitu prevazulu se-lu scótemu cu usia cu totu din zidu.“

„O munca aprópe totu atátu de grea si oboisítóre cá si ace'a de a patrunde zidulu,“ obiectà Alexandru.

„Dar' celu puçiuu scimu unde esímu, si-apoi totu nu vomu aveá se sapamu asiá de multu cási-cându amu voi se facemu o gaura.“

„Bine, fia, se incepemu dara.“

Si rîvnosulu tîneru se apucà se rîcaie zidulu de lînga prevazulu usiei cu unghiile s'ale.

Influinti'a igrasiei inmuiáse tincuél'a de pe paratii chilieii, ast'felu incâtu Alexandru potù in adeveru se departeze unu stratu de zidu si se faca o mica brazda lînga prevazulu usiei.

Acestu succesu 'lu insufletí la continuarea incercarei s'ale.

„Haide Petre, pune-te si tu de ce'a-lalta parte si fă cá mine,“ dîsè elu rîcaindu cu inversiunare. Petru imitá pe stapânu-seu.

(Va urmá.)

TEOCHAR ALEXI.

Elba! Napoleonu!

(Urmare si fine.)

A dău'a fiica Anna eră atunci numai de 14 ani. Cu tôte acestea, dăca voiă se nu se vateme Rusi'a si se nu se desfaca legatur'a dintre ambele imperatii, trebula se incăpa de-acolo, continuându-se firulu inceputu in Erfurtu. La 22 Novembre 1809 se trimise o depesia, lui Caulaincourt, ambasadorulu francezu in Petropolu, in care se ordină, că prelânga cea mai stricta observare a secretului si in modu privatu se intrebe pe Alexandru I. cumcã ore Napoleonu care are cugetu de despartire, pôte contă la mân'a sororei s'ale Anna. Totu-odata i-s'a datu ordinu se se informeze despre sanatatea ei. In casulu celu mai favoritoriu poteă capetă Napoleonu respunsu in patru septemăni, de ore-ce unu curieru aveă lipsa de 12—14 dăle de a caletori pana la Petropolu.

Ast'felu se facura dispositiunile de lipsa pentru desfacerea casatoriei celei vechi si inchierea celei noue. Napoleonu asceptă cu nerabdare venirea lui Eugeniu. Viéti'a lui si a Josefinei deveni din ce in ce mai neliniscita. In urm'a portarei lui Napoleonu, Josefina deveni jalusa, adeseori se întemplara scene neplacute intre ei. Acestea erău cu atât'a mai impunătoare, cu câtu Napoleonu scia prea bine, cumcã noroculu seu are de a-lu multiam in mare parte Josefinei, cumcã dăns'a are mare popularitate in întreg'a Francia. Plângerile si lacrimile Josefinei inse 'lu astrinsera se faca pasiulu decisivu, se-i comuncie planulu seu. Eră la 30 Novembre sér'a, cându facându Josefina imputari grele lui Napoleonu, acest'a i comunică fără reserva cumcã despartirea ei e aprópe, cumcã acést'a o cere interesulu statului, cumcã contéza pe curagiulu ei că se va invof la despartire, care altu-cum si pe dănsulu 'lu costa multa ostenéla. Audiendu Josefina vorbele acestea, incepu a versă sîrôe de lacrimi si cadu mai lesfnata josu. Napoleon si unu curteanu o dusera in chiliele s'ale. Dupa acést'a chiamă Napoleonu pre fiic'a Josefinei, regin'a Hortensia, i-i comunică cele întemplate si cu cuvente aspre i declară, nici plânsu nici lacrimi nu voru poté schimbă cev'a din propusulu seu. Hortensia, nefericita că soția si că fiica, respunse superbu, cumcã dănsulu nu va avé se védia plânsu si lacrimi, numai cu voi'a lui s'a suftu mama-s'a pe tronu si la dorinti'a lui se va scobori éra de pe elu; dăns'a si fratele ei renuciă bucurosi de o stralucire, care nu i-a facutu fericiti, si-si voru jertfi existenti'a pentru mângaiarea mamei loru.

La 9 Decembre sosi si Eugeniu. Soru-s'a Hortensia i-a esitu inainte afara de Parisu, că se-lu pregatésca pentru ce'a, ce are se se întemple. Nici in cugetu n'a potutu se-i amble, cându a pornitu, cumcã ce-lu ascépta in Parisu, din contra soția s'a presupuse cumcã Napoleonu va se-lu adopteze si are se devina eredele tronului din Francia. Grea a fostu lovitur'a ce o sânti, cându i-a comunicatu Hortensia, ce are se audia dela

imperatulu. Tristu intră in cabinetulu imperatescu. Napoleonu l'a imbrașiatu si cu anim'a mișcata i-a espusu motivele ce-lu îndemna la despartire si i-a enumeratu desdaunările ce are de cugetu a le face familiei Beaubarnais. Dupa acést'a duse pe Eugeniu si Hortensia in chili'a Josefinei, unde avura o convorbire lunga. Scen'a a fostu destulu de trista. Josefina versă lacrimi neincetatu. Eugeniu patrunsu de dorere, vedîndu pre mama-s'a tremurându si plângându, dîsè: „Dupa o atare lovitura mam'a năstra nu mai pôte petrece in apropierea curtiei. nu pôte remăne in Francia, ea si noi trebuie se ne departamu si in retragere liniscita, lipsiti de ori-ce stralucire esterna, se cercamu a uită marirea, carea ni s'a impusu si sperantiele pentru venitoriu.“ Napoleonu i-a conjuratu se nu se departe, ci prin remănerea loru se-i dee posibilitatea de a mântui ce'a ce se pôte in pusetiunea actuala. Eugeniu si Hortensia aveău prunci si eră întrebarea, ce are se se întemple cu ei pentru casulu cându nu se supunu vointiei lui? Ratiunea a invinsu sântieméntulu si toti trei, desfi amaru loviti, s'au decisu a se supune vointiei lui Napoleonu.

Sér'a de 15 Decembre eră destinata pentru desfacerea casatoriei civile. In sér'a numita se adunara in palatulu Tuileriiloru familia lui Napoleonu, cancelariulu de statu Combacérès si consiliariulu de statu conte Regrault. Napoleonu intră in sala tiéndu de mân'a pre plângînd'a Josefina si stăndu cėti urmatórea vorbire: — Vere! Principe cancelariu! Cu datulu de astadi ti-am trimisu o scrisóre că se te prezentezi in cabinetulu meu, pentru de-ati comunică decisiunea ce am luatuo eu si imperatés'a, pré iubit'a mea soția. E placutu pentru mine, că regii, reginele si princesele, fratii mei si sororile mele, cumnatii si cumnatele, fiic'a si fiulu meu adoptivu, precum si mam'a mea au potutu participă la ce'a ce am se ve facu cunoscutu. Politic'a monarchiei mele, interesulu si trebuintiele popóreloru mele, cari au condusu totude-a-un'a lucrările mele, pretindu că acestu tronu pre care m'a pusu prevedinti'a se-lu lasu prunciloru, că erediiloru iubirei mele catra popórele mele. Dejá de mai multi ani am perdutu speranti'a de a capetă prunci din casatori'a mea, cu préiubit'a mea soția, imperatés'a Josefina. Acést'a e impregiurarea, care m'a determinatu de-a sacrifică cele mai dulci aplicari a inimei mele, a ascultă de binele statului, si a decide desfacerea casatoriei. Ajunsu la etatea de 40 de ani potu avé speranti'a de a traf destulu de indelungatu pentru de a cresce in spiritulu si sântieméntulu meu pruncii, cari va placé prevedintiei a mi-i daruf. D-dieu e marturia, câtu de grea a devenitu acésta hotarire pentru inim'a mea, inse nu este nici o jertfa, care se fia prea mare pentru curagiulu meu, dupa-ce mi-am câscigatu convingerea, cumcã e folositoare pentru binele Franciei. Trebuie se adaugu, cumcã e departe dela mine se fi avutu vre-odata cauza de a me plânga, din contra numai lauda potu spune in privinti'a credintiei si finetiei préiubitei mele

soție. Ea a împodobit 15 ani ai vieții mele. Suvenirea acelor'a va rămâne totu-de-a-un'a întipărită în inim'a mea, eu voiescu se-si ținea rangulu și titlu'a de imperatésă cá distincțiune, cá se nu se indoésca nici-odata despre sântiemintele mele și cá se me considere totu-de-a-un'a de celu mai bunu și iubitú amicu."

Dupa acést'a s'a încercatu Josefín'a se cetésca respunsulu seu scrisu pre unu papiru ce-lu țieneá în mâna, inse fiindu-câ suspinulu greu i-a innadusfú vócea, a trebuitu se dee papirulu dlui Regnault, care cetí urmatórele cuvinte: — „Cu concesiunea stralucitului și scumpului meu soțú trebuie se dechiaru, cumcâ dupa-ce nu mai am sperantia de a avé prunci, cari se corespondu intereselor Franciei și a politiceí s'ale, me decidu a-i dá cea mai mare dovada de alipire și supunere, care s'a datu vre-odata. Tóte le am dela bunatatea s'a. Mân'a s'a este, care m'a încoronatu și de pre înaltínea acestuí tronu am primitu numai dovedi despre alipirea și iubirea poporului francezu. Credu, cá recunoscú cu multiamita tóte aceste sântieminte, cându me invoiescu la desfacerea unei casatorii, care este o piedeca pentru binele Franciei, carea o despoie de fericirea de a fi gubernata óre-cându de urmasii unuí omu mare, care l'a redicatu provedintí'a atátu de evidentu pentru de a sterge relele unei revoluțiuni infioratória și a restaurá érași altariulu, tronulu și ordinea soțiala. Inse desfacerea casatoriei mele nu va schimbá nimicu în sântiemintele mele, imperatulu va avé totu-de-a-un'a în mine cea mai buna amica. Scíu câtu de greu cade inimei s'ale acestu actu dictatu de politica și de interese asiá mari, inse noi ambii ne ascriemu de gloria jert'f'a, care o aducemu pentru binele patriei."

Dupa acést'a archicancelariulu a luatú la protocolu ambe dechiaratiunile. Napoleonu a îmbrăcisiate pre Josefín'a și o duse în chiliele s'ale, unde o lasá mai lesnita în brașiele fiiloru sei.

În 16 Decembre a dechiaratu senatulu, desfacuta casatori'a lui Napoleonu cu Josefín'a. Prelânga rezervarea rangului și titulei a primitu la anu câte dóue milióne franci din visteri'a statului, unu milionu din list'a civila a lui Napoleonu, unu palatu în Parisu, castelele Malmaison și Navara, apoi mai multe obiecte pretiósé.

Casatori'a s'a desfacutu pre cale civila, lipsiá cea besericésca, fára care nu poteá luá în casatoria o princesa din o familia suverana catolica. Dela pontificele Piu VII nu poteá sperá desfacerea. L'a scosu din acésta perplesitate Combacérès. Casatori'a cu Josefín'a s'a facutu prin cardinalulu Tesch, cu scopu fára observarea reguleloru canonice, de óre-ce a lipsitu parochulu respectivu. O comisiune de siepte episcopi si-a datu parerea, cumcâ casatori'a a fostu ilegala din neobservarea reguleloru. Pre bas'a acést'a o-a dechiaratu tribunalulu diecesei de prim'a și a dóu'a instantia de nelegala.

Acum erá vorb'a de mirésa. Alegerea poteá se fia numai între Vien'a și Petrupolu. Aici tri-

mise de multu unu pettoriu. Inse și ómenii mari capeta câte odata corfa. Pettoriuulu Caulaincourt staruí la curtea din Petrupolu, prelânga imperatulu Alexandru, inse primí vorbe frumósé și prospecte de realizare, nici-odata inse unu respunsu decisivu. Aménarea se privi cá corfa și ast'felu se petí în Vien'a. Imperatulu Franciscu se invoí, cá fiic'a s'a Mari'a Luis'a, care erá de 18 ani, de o statura înalta și frumósá, se se casatorésca cu Napoleonu. În 11 Marte 1810 se întemplá casatori'a în capel'a de curte. Napoleonu a fostu representatu prin archiducele Carolu, eroulu dela Asperu. În 13 Martie parasí Mari'a Luis'a Vien'a și porní spre Franci'a. Napoleonu i-a esútu innainte. În 1 Aprilie s'a facutu în St.-Cloud casatori'a civila în faci'a curtiei întregi prin Combacérès și în 2 Aprilu întrá Napoleonu cu Mari'a Luis'a în Parisu între entusiasmulu celu mai mare, sí primí în capel'a palatului Tuileriiloru binecuvéntarea besericésca. Urmara serbatori dupa serbatori. Toti eráu nutriti de cele mai dulci sperantie. Unu casu inse se întemplá, care a fostu unu auguriu de reu venitoriu. Cu ocasiunea unei serbatori arangiate la ambasadorulu austriacu, se aprinse sa'l'a. O catastrofa teribila pentru numerosii óspeti ai ambasadorului. Napoleonu esí mai ántáiu cu Mari'a Luis'a. O multíme inse cadiura victima flacariloru, între cari și sor'a ambasadorului. Unu casu anologu se întemplá cu ocasiunea, cându se casatorí archiducees'a Mari'a Antoinetta, cu Ludovicu XVI. Napoleonu ajunse culmea fericirei în 20 Martie 1811, cându imperatés'a nascú unu fiu, cáruí'a i-se dete titlu'a: Regele de Rom'a.

Josefín'a se stramutase în 16 Decembre 1809 în castelulu Malmaison, dupa sosirea parchiei imperiali în castelulu de Navara. Mai multu inse traí în Malmaison. La rogarea ei a tramisú Napoleonu fára scirea imperatesei pre miculu seu fiu la Josefín'a se-lu védia. Acést'a l'a luatú în brașie, l'a sarutatú plângéndu amaru. Napoleonu a cercetatu-o, adese-ori a încuragiatu-o și i-a datu sfaturi.

Vení inse anulu 1814. Napoleonu trebui se abdica și se mérga în insul'a Elb'a.

Nefericirea lui frânse poterile Josefinei, ea patimí mai ántáiu în catarhu, dupa ace'a de aprindere de grumazi. Cá morbósa primí visit'a imperatului Alexandru și a regelui Prusiei, cari se aratara faci'a de ea cu celu mai mare respectu. Morbulu devení din ce în ce mai greu, — cu tóte aceste ea cugetá la sórtea fostului barbatu.

Ea morí la 29 Maiu 1814 în brașiele fiiloru sei. Cuvintele din urma i-au fostu:

Elba! Napoleonu!

M. P.

PALARI'A CEASORNICARULUI.

Comedie in 1 actu.

De

Emile de Girardin.

Localisata de Doriau.

(Urmare.)

Scen'a XVII.

Trand., Petru, apoi Aurelu.

Petru (vine din salonu): Ce porunciti?

Trand.: Cine a fostu aici in absentia mea?

Petru: Nimeni.

Trand.: Mai 'nainte inse fù cinev'a aici, — vediu o palarie.

Petru (merge la mésa): Aici e.

Trand.: Nu, ast'a-i a mea.

Petru: Apoi da.

Trand.: Ce s'a făcutu cu ea?

Petru: Se-ti spunu adeverulu, domnule, — eu nu vediu nici unu omu, care se fi adusu palari'a, dar' nici nu vediu vre-unulu, care se o duca ér' de-aici.

Trand. (a parte): 'Lu lasu se vorbésca, — e atátu de prostu, cà in sférsitu se va tradá elu insusi pe sine.

Petru: Domnulu nu me crede, cum me spariasemi de ea, — acum esista mese si palarii, care se mișca ele de ele, — multa vreme eu nu voiám se credu, — dar'...

Trand.: E póte aici verulu meu Aurelu? (Se aude clopotielulu.)

Petru: Ba, vine inse acumu. (Ese prin midilocu spre a deschide afara usi'a.)

Trand. (a parte): Baiatulu acest'a cauta atátu de perplexu, — nu póte privi la mine in faća. — Inse tacere! Aurelu ar' ríde de bucurie, déca ar' sci. —

Aurelu (intra prin midilocu urmatu de Petru): Buna diu'a, nene! Ce mai faci? Totu fericitu si totu inamoratu? Unu barbatu modelu! O viétia conjugala modelu.

Trand.: Asiá e.

Aurelu: Cum o spui ast'a! — Par'ca ai voi tu insuti se-ti bati jocu de tine.

Trand.: Nu, mi batu jocu de tine, care nu credi nici intr'o fericire.

Aurelu: Esci bolnavu? Nu ti-e fóme?

Trand.: Totusi, sémtiescu chiar' acum fómea.

Aurelu (a parte): Ce se petrece aici?

Trand.: Petre!

Petru: Domnule?

Trand.: Pune dejunulu. (Petru ese prin midilocu.) Aveám se me ducu de vreme la tribunalu si-mi uitasemi se dejunu.

Aurelu: Ti-ai pierdutu procesulu?

Trand.: S'a aménatu terminulu cu o septemána. — Cum si poti tu a presupune ast'a?

Aurelu: Ei, pentru-cà faci o mutra cá si unu omu, care a pierdutu cev'a. (Petru vine, aduce dejunulu pe o tasa.)

Trand.: Am grozave migrenuri, póte numai de fóme. — Tu me indemni se mânáncu, si-mi mântuesci viétia priu ast'a.

Aurelu: Ne va face societate cea mai frumoasa dintre tóte frumoasele?

Trand.: Nu, a esitu de-acasa.

Aurelu: Pentru diu'a intréga? Atunci se va reintórce de séra la cinci ceasuri cu o legátore de matasa, ori cu unu cotu de dantele, la a caroru alegere i trebui cinci césuri intregi. — Sciu eu, cum merge ast'a, cocóu'a mea inca esise de a-casa, cându sosisemi cá mai nainte a-casa. (a parte.) E jalusu, aici este materie de risu!

Scen'a XVIII.

Cei de mai 'nainte, Petru.

Petru (pune mésa; a parte): Acei'a dejunéza numai de vreme lunga! Eu nu sciu nimicu ce facu! (Pune ér' pe cuptoru lamp'a ce voiá se o puna pe mésa.)

Aurelu: (catra Trand.): Punemu remasiagu, cà Elea'a s'a dusu se cumpere pantlici?

Trand.: Ce nedreptate-i face!

Aurelu Hm, nici o nedreptate. Dar' me ramasiescu, cà ceasorniculu teu —

Petru: Vai, cine vorbesce de unu ceasornicu? (In confusiunea lui pune radichile in tiétórea de zacharu si zacharulu pe farfuri'a de radichi.)

Aurelu: Acésta Venus grandiósa. Eri vediu un'a in acel'asi stílu la Cestinescu, inse — ce deosebire! (Merge spre usi'a dela salonu.)

Petru (fórte iritatu, a parte): Acum sosi momentulu, — dar' calea la ceasornicu duce numai preste cadavrulu meu! (Grabesce spre usi'a dela salonu si matura cu zelu, spre a retiéné pre Aurelu de a merge in salonu.)

Aurelu (se uita in salonu): D'apoi unde tí-e ceasorniculu?

Petru: Acolo in coltiu, — curatii cuptorulu si pusei ceasorniculu pâna un'a alt'a pe canapea. — Nu se vede de perini, — eu 'lu potu vedé, pentru-cà sciu, cà e acolo, dar' ast'a trebuie se o scie omulu. (Iá cu cód'a maturii palari'a lui Aurelu, care merge in salonu.)

Aurelu: Ce valmasiala, — de-abiá poti strabate prin chaosulu acest'a de mobilli.

Petru (fórte iritatu): Nici nu se póte de locu, — dejunulu e pusu, — radichile se recescu. (In confusie pravuesce dejunulu): Ce prostii vorbescu!

Aurelu (se întórce fàra palarie): Me voiui uitá la elu mai târdíu. (Se pune in stâng'a la mésa.)

Trand. (a parte, se pune in drépt'a la mésa): Se fia ea, — nu, — tóte femeile, dar' ea nu, — ea nu!

Aurelu: Dar' tu ce faci? Pfui, 'ti indulcescíte'a cu radichi, — daca ar' fi celu paçinu sfecli.

Trand.: Neghiobulu ál'a de Petru e de vina.

Aurelu: Intru adeveru! Elu puse zacharulu in ap'a de radichi, — s'a topitu cu totulu.

Trand.: D'apoi ce comedie faci, Petre!

Petru (dupa mésa): S'a intémplatulu numai in confusie.

Aurelu: Dà-mi de beutu, cà-ci moriu de sete. (Trand., care tíene in mâna can'a de tea, tórna tea

in paharulu lui Aurelu.) Of, d'apoi cà tu me o'paresci, — ce faci?

Trand.: Credeám, cà voiesci o ceasca de ceaiu.

Aurelu: Ei bine, voiú luá si cevasi ceaiu, (tiéne ceasc'a de ceaiu, Trandafirescu f-i tórna vinu in ea). Asiá, acum 'mi pui vinu in ceasc'a de ceaiu! (a parte): Ce au ómenii acesti'a. Stapânulu si servitoriulu comitu o prostie dupa cealalta. (càtra Petru.) Lasa-ne singuri.

Petru (a parte): Nici cà doriám altu-cev'a! (Ese prin midlocv.)

(Va urmá.)

DIVERSE.

Cronica. — Hymen. Fratele celu mai ténenu a Redactorelui acestei reviste *Dr. Emilu Fekete Negrutiu*, medicu si proprietariu in Gherl'a, s'a cununatu in 12 l. c. cu nepót'a de véra a Redactorelui revistei nóstre *Otili'a Puscariu* in Betleanu. Cà preotu cununatoriu a fungatu Magnificulu Domnu *Vasiliu Popu* canonicu in Gherl'a, ér' nauasi au fostu Sp. D. *Dr. Alesandru Popu* medicu in Satulu-nou-de-Banatu cu soçi'a s'a Dóm'n'a *Mari'a n. C. Popu*. — Dupa cununia a urmatu unu prândiu, — la care se întielege cà toastele au fostu cu redicat'a. Dupa care ténenu a paruchia, petrecuta de aprópe toti óspetii, au cãletoritu la Gherl'a, de unde, dupa o ujina petrecuta in tóta voi'a, o parte a óspetiloru 'si urmará calea mai departe cu trenulu separatu pâna la Clusiu si de acolo la bãi. — Ceriulu se-si reverse abundanti'a daruriloru s'ale asupr'a tenerei paruchi! — In urm'a insistentei dlui auctoru, lasamu se urmeze aici poes'a inspirata din acésta ocaziune:

Domnulu **Dr. Emilu F. Negrutiu.**

— In diu'a cununiei S'ale. —

Pâna nu cunosceám inca, idealu-ti intrupatu,
L'am vediutu in sfinte visuri, cu pèru blond si sènu curatu;
Ti-am vediutu blând'a mirésa — chipu de dñe din povesci,
Si aprópe lâng'a dèns'a 'mi pareá cà si tu esci!

Cu privirea t'a senina, cufundatu in ochii ei —
Tu-i sioptiái: „Ti dáu noroculu si viéti'a mea de vréi!“
Ér' ea — palid'a copila — tremurându de bucuria,
Cu-unu suspinu adéncu atunci'a respundeá: O! fia, fia!

De ti-ar' fi norocu-'n lume o! amice, precum esci
Tu de bunu in alu teu sufletu si in fapte crestinesci,
De-ar' fi Ceriulu dreptu se-ti dáe totu ce meriti,—o! atunci
Dñele vietiei t'ale ar' fi tóte-asiá de dulci!

Ér' acei'a ce 'n viétia ti-au fostu mentori si parinti,
Ce-au urmatu pasii tei vecinicu cu ochi ageri si cu-minti
Si din sfânt'a lorú sudóre viitoriulu ti-au claditu —
Voru suride la ide'a, cà tu poti fi fericitu.

Fericitu!... o! câtu de dulce e cuvèntulu est'a 'n lume,
Si câtu ómeni 'lu sciu numai dupa sarbedulu lui nume!

Dara tñe dulce pretinu, Domnedieu ti-a rezervatu,
Cà se fi' traindu in lume fericitu — adevératu.

Astadi Natia româna 'si indrépta cu placere
Ochii ei spre tine-amice — si cu dragoste 'ti cere,
Se urmezi in fapte nobili, si in nobili sèntieminte,
Pre Acelu ce-atât'a vreme ti-a tienutu locu de parinte!

Impreunu si eu adi glasulu, cu alu celoru ce dorescu
Fericirea t'a iubite... si din anima-ti poftescu:
Ani frumosi! dñe senine! si eterna fericire!
Urmaritu intrég'a viétia de-a Românilorú iubire!

G. SIMU.

Escursiuni. Cu ocaziunea adunarei generale a Asociatiunei transilvane pentru literatur'a si cultur'a poporulu romanu din Transilvani'a, ce se va tiéne la Abrudu in 5 Augustu a anului curentu st. n. si in dñele urmatóre, se voru arangiá: 1. In 7 Augustu escursiune si maialu la „Detunat'a. 2. In 8 Augustu escursiune la minele erariale si la „Cetatea Romaniloru“ in Rosi'a-montana. 3. In 9 Augustu escursiune la cataract'a si dealurile de melci din Vidr'a-inferióra. 4. In 10 Augustu escursiune la „Ghetiarulu“ din Scarisióra.

P. T. Domni, dómne si d.-sióre, care voiescu a participá la mentionat'a adunare si la amentitele escursiuni, suntu rogati a se insinuá la dlu Mihaiu Cirlea, notariu publicu regescu in Abrudu, celu multu pâna in 26 l. c., pentru-cá comitetulu arangiatoriu se póta face dispositiuni pentru cuartiru, trasuri si cai, la dincontra comitetulu arangiatoriu nu respunde pentru neajunsuri obveniende.

Alegori'a poetei Carmen Sylv'a. Regin'a Elisabet'a a României (Carmen Sylv'a) a scrisu o alegorie in versuri despre mórtea imperatului Fridericu, in care imperatulu este cãntatu cà erou, cà martiru si cà celu mai fragedu dintre soçi. Regin'a a tramisu acést'a poema, scrisa de august'a s'a mâna, imperatesei veduve Victori'a, rogându-o cà se „unésca lacrimelè poetei cu ale sale.“ Imperatés'a Victori'a a fostu adéncu mişcata de opulu poeticu si in epistol'a ei de multiamire a dñsu, cà dela mórtea soçiú-seu cele dintâie lacrime usiuratóre le-au versatu la cetirea acestoru versuri admirabile. Poesi'a nu va fi publicata, ci are se remâna cà unu dar' particularu alu poetei Carmen Sylva pentru veduv'a imperatului Fridericu.

Depesiare dela statiuni postale. Pentru de-a se face posibila predarea de depesi telegrafice si din atari localitati in cari se afla numai statiune postala ér' nu si telegrafica, s'au introdusu la 1 l. c. blanchete telegrafice in form'a cartiloru postale. Aceste blanchete se afla de vèndiare la tóte oficiile postali si telegrafice precum si la vèndietorii de marce postali si se dáu cu pretiulu de 35 cr. Ele se potu întrebuintiá pentru espedarea unei depesi de 5 cuvinte pentru tóte statiunile telegrafice din Austro-Ungari'a. In serviciulu austro-ungaru pentru fie-care cuvèntu ce va trece preste numerulu de cincí, se va platí câte 2 cruceri, lipindu-se marcile caviincióse, totu asemenea se va suplini tax'a la depesiele destinate pentru strainatate. Blanchetele umplute cu depesi'a dorita se potu

predă la ori-ce stațiune postala ori a se pune in vre-o cutēia postala.

Societatea pentru fondu de teatru romanu 'si va tiēne adunarea s'a generala anuala la Lugosiu, cu care ocaziune se proiectēza a se defige si unu premiu de 300 fl. pentru cea mai buna piesa originala. Diu'a intrunirei se va ficsă in curēndu de cātra inteligenti'a romāna din Lugosiu.

Serbari proventuōse. Serbarile araugiate in Iași pentru monumentulu lui Mironu Costinu au produsu una venitu de preste 13.000 lei = 6000 floreni v. a.

Dlu Dr. Gregorie Ilea a depusu in 22, 23 si 25 a lunei trecute censur'a de avocat — la Budapest'a; si precum aflamu va se se stabilēscă in Bai'a-de-Crisiu. — Oftamu cele mai straiucite succese tēnerului avocat!

Unu nou soi de paseri s'a ivitu in Transilvani'a. Patri'a propria a acestoru paseri o formēza desiertulu Asiei. Noulu soi de paseri se numesce „syrhaptēs paradous“ sēu „gainele desiertului.“ Sēmēna cu o potārniche avēndu numai pene de colōre mai deschisa. Talpile petiōreloru suntu fōrte carnōse, sēmēna cu ale ursului. In colectiunea vice-comitelui Albei inferiōre se afla dejă dōue paseri de acestu soi: un'a a fostu aflata la Turd'a, ēr' cealalta la Vintiulu de josu.

Manastirile de pe muntele Atos. Pe muntele Atos se afla 20 de manastiri, dintre cari 17 suntu grecesci, un'a bulgara, alt'a sērbēscă si alt'a rusēscă. Dintre tōte aceste manastiri, cea rusēscă e cea mai populata si se imparte in alte 6 manastiri, si are afara de acēst'a 524 schituri, in cari se gasescu cincī pāna in siepte sute calugari rasi. Numerulu totalu alu calugarilor rasi de pe muntele Atos e de 3000, pe cāndu tōte celelalte 19 manastiri, n'au decātu 4000 calugari. Partea cea mai mare dintre calugarii rasi suntu ofiēieri pensionati si unulu dintre ei, cu numele Pater Minos, care a fostu odiniōra colonelu, are influentiā deosebita pe muntele Atos si impregiurime. Manastirea rusēscă dispune de o flota de preste 20 corabii, are ateliere de faurarie, unde se potu fabrică felurite arme, intretiēne relatiuni cu Rusia, Bulgari'a, Rumeli'a, Macedoni'a si cu ambasad'a rusa din Constantinopol. Pivnitiele manastirei, cari au usi de feru si suntu strașnicu zavorite, se crede, cā suntu indesuite de arme. Cu unu cuvēntu comunitatea calugarēscă rusa de pe muntele Atos e intarita cā o fortarētia, formāndu unu statu in statu si multi credu, cā acolo e resiedinti'a comitetului panslavistu din peninsul'a balcanica. T. R.

Glume. — Conversatie literaria. — Cetit'ai d.-t'a Infernulu lui Dante?

— Ba nu, cā-ci 'lu cumoscu, pentru-cā am fostu insuratu de dōue ori

Frica de dentistu. — Ah, domnule medicu, mi-e tare frica.

— N'ai de ce se te temi cātusi de puçinu.

— Din contra, me temu multu, cā-ci am auditu cā d.-t'a esci asiē de scumpu.

I-i cunōsce bōl'a.

Mediculu. Pentru-ce m'ati chematu, dōmna? Ēr' vōiti a a fi bolnava!? — Ei bine mergeti la o baia din tiera, cā-ci costa mai puçinu. La care baia doriti se ve trimitu?

Balerinele — la ele a-casa.

(Tipu fara textu.)

